

До разової спеціалізованої ради ДФ 58.053.058
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка
(46027, м. Тернопіль, вул. Максима Кривоноса, 2)

РЕЦЕНЗІЯ

**кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри
машинознавства та транспорту Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка**

**Сіткара Степана Вікторовича на дисертаційне дослідження
Федорейко Ірини Володимирівни на тему: «ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ
БАКАЛАВРІВ У ГАЛУЗІ ТРАНСПОРТУ В ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДАХ
ВИЩОЇ ОСВІТИ», представлене на здобуття ступеня доктора філософії з
галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» зі спеціальності 015 Професійна освіта
(за спеціалізаціями)**

Актуальність теми дослідження. Підготовка фахівців для закладів професійної (професійно-технічної) освіти передбачає інтеграцію освітніх і виробничих технологій, в умовах якого робітників і фахівців середньої ланки необхідно навчити професії (або спеціальності) до рівня, що задовольняє вимоги роботодавців. Виконання такої вимоги передбачає створення у межах освітнього процесу умов, максимально наближених до умов майбутнього професійної діяльності. Для їхньої реалізації потрібні педагоги професійного навчання, які мають демонструвати еталонне виконання трудових прийомів та операцій, а також організовувати весь навчально-виробничий процес, спрямований на досягнення результатів навчання за освітніми програмами підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації робітничих кадрів. У дисертації власне розглянуто проблему підготовки майбутніх бакалаврів у галузі транспорту (педагогів професійного навчання) в педагогічних ЗВО, здатних здійснювати професійну діяльність в закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Наукова новизна результатів дослідження. Федорейко І. В. зуміла здійснити об'єктивне вивчення й осмислення наукового доробку вітчизняних та зарубіжних науковців, стану підготовки бакалаврів у галузі транспорту в педагогічних ЗВО, що дало їй змогу обґрунтувати необхідність та доцільність дослідження окресленої проблеми, визначити науковий апарат, комплекс теоретичних та емпіричних методів дослідження і методів математичної обробки, обґрунтувати його теоретичну основу, системно висвітлити основні положення дисертації та організувати експериментальну роботу. У межах підготовки майбутніх бакалаврів у галузі транспорту в педагогічних ЗВО авторка зуміла отримати значущі наукові результати, які характеризуються новизною. Цінним є те, що вперше визначено й експериментально перевірено педагогічні умови та спроектовано структурно-функціональну модель підготовки майбутніх бакалаврів у галузі транспорту в педагогічних ЗВО.

Позитивним здобутком є те, що дисертанткою визначено специфічні властивості, можливості та характеристики освітнього середовища педагогічних ЗВО, які зумовлюють реалізацію таких функцій: «соціального ліфта», формування квазіпрофесійного та професійного досвіду, впровадження професійно-педагогічних зразків, проєктування, інноваційності.

Практичне значення результатів дослідження. Здобувачкою вдосконалено робочі програми з дисциплін «Методика професійного навчання» та «Освітні технології», розроблено програму позааудиторної діяльності студентів «Сучасний педагог професійного навчання», організовано роботу студентського гуртка «Професійно-педагогічна вертикаль»; розроблено діагностичний інструментарій для дослідження стану сформованості готовності майбутніх бакалаврів у галузі транспорту до професійної діяльності.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам. Наукова робота Ірини Володимирівни Федорейко складається з україномовної та англійськомовної анотацій, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів викладу основного матеріалу, висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку використаних джерел – 249

позицій. Загальний обсяг дисертації становить – 309 сторінок, з яких основного тексту – 200 сторінок.

У вступі обґрунтовано вибір теми дослідження та її актуальність, визначено об'єкт і предмет, окреслено завдання та методологію дослідження, висвітлено наукову новизну та практичне значення праці, вказано експериментальну базу, описано апробацію та публікації за темою дослідження.

У першому розділі «Теоретичні основи підготовки майбутніх бакалаврів у галузі транспорту в педагогічних закладах вищої освіти», здійснено аналіз понятійно-термінологічного апарату дослідження («професійна підготовка», «професійно-педагогічна освіта», «професійна підготовка майбутніх бакалаврів у галузі транспорту»), визначено методологічні основи підготовки майбутніх бакалаврів у галузі транспорту в педагогічних ЗВО на основі акмеологічного, аксіологічного, компетентісного, діяльнісного, практико зорієнтованого та інтегрованого підходів. Виокремлено й проаналізовано специфічні властивості, можливості, характеристики освітнього середовища педагогічних закладів вищої освіти в підготовці майбутніх бакалаврів у галузі транспорту.

У другому розділі «Обґрунтування педагогічних умов та розробка структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх бакалаврів у галузі транспорту в педагогічних закладах вищої освіти» здійснено конкретно-структурний аналіз готовності майбутніх бакалаврів у галузі транспорту до професійної діяльності, який передбачав розкриття сукупності її структурних компонентів шляхом аналізу інтерпретацій структури та структурних компонентів готовності до професійної діяльності. Заслуговує на увагу той факт, що здобувачкою у визначенні структури готовності до професійної діяльності враховано авторські положення, сформовані щодо різних видів готовності (психологічної, педагогічної, професійно-педагогічної, методичної), які дають змогу виокремити загальне знання, що поєднує окреслене явище. Також у межах другого розділу теоретично обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх бакалаврів у галузі транспорту в педагогічних ЗВО: актуалізація ціннісно-сенсового ставлення майбутніх педагогів професійного навчання до професійної діяльності; інтенсифікація змісту підготовки майбутніх педагогів

професійного навчання на основі інтеграції теоретичних і практичних знань; організація практико зорієнтованої навчальної діяльності майбутніх бакалаврів у галузі транспорту в педагогічних закладах вищої освіти; створення креативного освітнього мікросередовища для саморозвитку майбутніх педагогів професійного навчання та їхнього залучення до творчої професійної діяльності. Спроектовано структурно-функціональну модель підготовки майбутніх бакалаврів у галузі транспорту в педагогічних ЗВО, основними блоками якої є концептуально-цільовий, структурно-змістовий, процесуально-технологічний, результативно-діагностичний.

У третьому розділі «Експериментальна перевірка дієвості структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх бакалаврів у галузі транспорту за визначених педагогічних умов у педагогічних закладах вищої освіти» розкрито зміст, організацію та методику проведення дослідно-експериментального дослідження, відображено реалізацію педагогічних умов та структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх бакалаврів у галузі транспорту у педагогічних ЗВО, а також подано результати експериментального дослідження та здійснено їхній аналіз.

Висновки відповідають поставленим завданням, відображають сутність наукового пошуку.

Повнота викладу основних положень дисертації в наукових виданнях. Основні положення і результати дисертаційного дослідження відображено в 10 публікаціях автора – 4 наукові статті, що відображають основні наукові результати дисертації у провідних наукових фахових виданнях України, 6 праць апробаційного характеру. Наукові публікації відображають отримані теоретично обґрунтовані та вичерпні результати відповідно до поставлених завдань.

Відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертація Федорейко Ірини Володимирівни відповідає спеціальності, за якою вона подана до захисту. Її структура, зміст і висновки повністю відображають основні положення дослідження. Оформлення дисертації відповідає вимогам, визначеним наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності. Під час рецензування дисертації, порушень академічної доброчесності через програми перевірки на плагіат і текстових запозичень не виявлено. Дисертація є самостійно виконаним науковим дослідженням, усі наукові положення та висновки, вкладені в ній, створено здобувачкою особисто.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Загалом позитивно оцінюючи дисертацію є декілька моментів, на які можна звернути увагу:

1. Варто розглянути можливість переструктурування структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх бакалаврів у галузі транспорту в педагогічних закладах вищої освіти, (параграф 2.3), а саме: в моделі, блок «педагогічні умови» винести на інше місце. Бо саме в них відбувається освітній процес.

2. Заслуговує на увагу розроблена здобувачкою програма позааудиторної діяльності студентів «Сучасний педагог професійного навчання» та проведений в її межах студентами ЕГ профорієнтаційний захід – «Ярмарка професій та професійного саморозвитку». Бажано було б подати в додатках сценарій заходу хоча б у вигляді таблиці. Така інформація збагатила б практичний матеріал дисертаційної роботи.

3. Результати констатувального експерименту варто було б подати у другому розділі – це додало б зручності в розробці критеріально-рівневої характеристики готовності майбутніх бакалаврів у галузі транспорту до професійної діяльності.

Висловлені зауваження не знижують загальну якість дисертаційного дослідження і не впливають на високу позитивну оцінку роботи, авторкою якої є Федорейко Ірина Володимирівна.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Федорейко Ірини Володимирівни «Підготовка майбутніх бакалаврів у галузі транспорту в педагогічних закладах вищої освіти» є самостійною і завершеною науковою працею, яка відповідає вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 і затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44

«Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка – Федорейко Ірина Володимирівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри машинознавства та
транспорту Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Степан СІТКАР

Степан
СІТКАР

Автор цифрового
підпису Степан
СІТКАР
Дата: 2024.11.06
12:43:09 +02'00'